

Idő van

KÖNYVKRITIKA - KETTEN EGY ÚJ KÖNYVRŐL - LXIII. évfolyam, 13. szám, 2019. március 29.

Ketten egy új könyvről – *Christoph Ransmayr: Cox vagy az idő múlása*. Fordította Adamik Lajos. Kalligram Kiadó, Budapest, 2018, 240 oldal, 3990 Ft

A fordító, a szerkesztő és a kiadó érdeme, hogy Christoph Ransmayr új, eredetileg 2016-ban publikált regénye ilyen gyorsan, mindössze két év elteltével magyarul is olvasható. Nem akármilyen kiadványról van szó: Hrapka Tibor megszokottan színvonalas, szép borítója, rajta Adamik Lajos névvel híven tükrözi nem csupán e sajátos próza nyelvi nehézkedésének minden nyugét és szépségét - a fordító, már itt megemlítendő, óriási munkát végzett -, de a távolság, az idegenség és kommerszebb tekintetben az egzotikum pregnáns jelenlétét a Coxban. (...)

A programozott mechanikai folyamatok hasonlata nem teljesen önkényes és keresett, hiszen ez maga Ransmayr prózájának nyelvi tapasztalata. Már a fentebbi passzusban is megfigyelhető, hogy a mellé- és alárendelő szerkezetek maguk is annyi bővítményt tartalmaznak, hogy a zsúfoltság egyúttal tág perspektívát kínál az imaginációnak anélkül, hogy fotórealistává válna. A nyelv egyszerre képezi le a regényvilág milyenségét a maga szinte befoghatatlan tágasságában és idegenségében, valamint a mechanikainak látott és láttatott folyamatok precíz következetességét, amelyben mindennek rendkívül pontosan és szigorúan megvan a maga helye és funkciója. A neobarokkos mondatáradás e nagy olvasói koncentrációt igénylő, ámbátor látványosan precíziós jellegére Márton László kiváló elemzése már felhívta a figyelmet (*Alföld*, 2019/3, 119-125).